



Şuşanın adına layiq qiyməti

Məlum olduğu kimi, bu il martın 31-də Türkiyənin Bursa şəhərində Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatına (TÜRKSOY) üzv ölkələrin Mədəniyyət Nazirlərinin Daimi Şurasının növbədənəkar iclasında Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhəri 2023-cü il üçün "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" elan edilib.

Nadir şəhərsalma və memarlıq sənətinin açıq səma altında möhtəşəm muzeyi olan 270 yaşlı Şuşa Qarabağın tacıdır, ürəklərimizin şah damarıdır. Sona çatmaqda olan il ölkəmizdə "Şuşa ili" kimi tarixə qovuşur. Qarşıdan gələn il isə Şuşa türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı kimi şuşasevərləri öz orbitinə alacaq.

Xatırladaq ki, TÜRKSOY-un təşəbbüsü ilə hər il türkdilli dövlət və ya regionların şəhərlərindən biri Türk dünyasının mədəniyyət mərkəzi seçilir. Həmin şəhərlərdə il ərzində Türk dünyasının mədəni tədbirləri keçirilir. Bu barədə qərar 2010-cu ildə türkdilli ölkə başçılarının X sammitində qəbul olunub. Türk dünyasının birinci mədəniyyət paytaxtı 2012-ci ildə TÜRKSOY şurası tərəfindən Qazaxıstan paytaxtı Astana olub. Daha sonra Əskişəhər, Kazan, Marı və Türkistan şəhərləri də növbə ilə Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtları seçilib. 2016-cı ildə bu şərəf bizim Şəki şəhərinə qismət olub. İndi də növbə Şuşaya çatdı...

Dekabrın 6-da Prezident İlham Əliyev Şuşanın "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" elan edilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb. Həmin sənədlə tanış olunca xəyal məni 30 ilədək həsrətini çəkdiyimiz Şuşanın erməni işğalçılarından təmizlədiyi günlərə apardı.

...Noyabrın 7-də xüsusi təyinatlı cəngavərlərimiz yüngül silah-sursatla şəhərin yalçın qayıqlarını dırmaşaraq Şuşaya girdilər. Erməni ordusunu əlbəyaxa döyüşlərlə şəhərdən kürüyüb atdılar və ertəsi gün Ali Baş Komandanımız Azərbaycan silahlı qüvvələrinin Şuşanı işğaldan qurtardığını bəyan edib. Bununla da düşmənin kapitulyasiyası tam gerçəkləşdi, milli heysiyyətimizin zədəsi getdi, qürurumuz haqlı bəraətini qazandı. Ardınca mərəz kafirlərin boynundan basıb, Kəlbəcəri, Ağdamı və Laçını da boşaltmağa məcbur elədik.

Əlbəttə, bizim Şuşaya nə üçün qırıcı təyyarələrsiz, PUA-larsız, tank-topsuz, hücum etməyimizin əsas səbəbini "kəçəri quş" timsallı gəlmələrə, qaraçı-yurdsuzlara anlatmaq çətindir. Onlar haradan biləydilər ki, Şuşa bizim milli namus dərgahımız, ana qucağımızdır, ona qıymaq olmaz. Tam arsenalı hücumu keçsəydik, köksü yaralanardı, daşları çatlayardı, ulu babaların ruhu bizdən inciyərdi. Şuşanı, az qala, əliyalın alan igidlərimiz bu yolda itkilər də verdilər, amma tac-şəhəri dağıntılardan qoruya bildilər. Onun qoynunda şəhadətə qovuşmağı İlahinin böyük lütfü kimi qəbul etdilər.

Şuşanın öz sahiblərinə qaytarılması qəhrəmanlığın zirvə həddi olmaqla, bütün türk dünyasını sevindirdi, şair demişkən, "düşmənləri xar elədi qeyrəti türkün".

Sonra Şuşa dirçəldilməyə, yaraları sağaldılmağa başladı. 2022-ci il "Şuşa ili" elan edilməsi könüllərimizi rıqqətə gətirdi. Prezidentin bununla bağlı imzaladığı sərəncamda Şuşa sevgisinin hər bir azərbaycanlının mənəvi varlığının ayrılmaz parçası olduğu vurğulandı: "Təməli 1752-ci ildə Qarabağ xanı Pənahəli xan tərəfindən qoyulan və bu il 270 illiyi qeyd olunacaq Şuşa şəhəri zəngin inkişaf yolu keçmiş, Azərbaycanın və bütün Cənubi

Qafqazın mədəni və ictimai-siyasi həyatında müstəsna rol oynamışdır. Bənzərsiz tarixi görkəmini və formalaşdırdığı özünəməxsus mühiti həmişə qoruyub saxlayan bu şəhər yetirdiyi böyük şəxsiyyətləri ilə ədəbi, mədəni, elmi və ictimai fikir salnaməmizə əlamətdar səhifələr yazmışdır".

Sənəddə böyük qədirdənlərlə qeyd olunub ki, Şuşa şəhərinin ötən əsrin 70-ci illərində sürətli inkişafı ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adı ilə sıx bağlıdır. Şəhərin inkişafına dair xüsusi qərarlar məhz ulu öndərin təşəbbüsü ilə qəbul edilib. Quruculuq işləri geniş vüsət alıb, mədəniyyət xadimlərimizin xatirəsinin əbədiləşdirilib.

Qarşıdakı ildə "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" elan edilmiş Şuşada Zəfər Yürüşündən sonra aparılan bərpa işləri məhz dövlət nəzarəti ilə həyata keçirilir. Şəhərin əsl tarixi simasının bərpası yönündə nəhəng layihələr gerçəkləşdirilir. Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi yaradılıb. Qısa müddətdə Şuşanın Baş planının hazırlanması, qüdrətli şair Molla Pənah Vaqifin büstünün və muzey-məqəbə kompleksinin öz ilkin görkəminə qaytarılması, Bülbülün ev-muzeyinin və Üzeyir Hacıbəylinin heykəlinin açılışları, habelə buradakı tarixi, dini və memarlıq abidələrinin bərpası prosesi mədəniyyət paytaxtındakı kompleks işlərin tərkib hissəsidir.

Cıdır düzündə "Xarıbülbul" musiqi festivalının və Vaqifin möhtəşəm məqəbəsi önündə Vaqif Poeziya Günlərinin təşkili ənənəsinin bərpası da göstərir ki, Şuşa sürətlə dirçələrək əvvəlki dolğun mədəni həyatına qovuşmaq yolundadır.

Ruhumuz pervaz eləyir özgə bir lətafəti olan Şuşamızın göylərində!

Şuşanın "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" kimi tanınması bu diyarı özlərinin qədim vətəni kimi təqdim etməyə çalışan ermənilərə tutarlı cavabdır, tərs şillədir. Artıq nankor qonşuların yalanları dünya ictimaiyyətini çaşdırma-yacaq. Beynəlxalq ictimaiyyət görür ki, onların min illərdən bəri burada yaşamış olduqları barədə əsassız iddiaları tarix nağılbazlığından başqa bir şey deyil. Artıq Pənahəli xanın, Molla Pənah Vaqifin, Xurşidbanu Natəvanın, Qasım bəy Zakirin, Mir Mövsüm Nəvvabın, Nəcəf bəy Vəzirovun, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin, əslən şuşalı olmuş Səməd bəy Mehmandarovun, Üzeyir bəy Hacıbəylinin, Cabbar Qaryağdıoğlunun, Bülbülün, Süleyman Ələsgərovun ruhları şaddır.

Ulu öndərin hakimiyyətdə olduğu ikinci dövrdə söylədiyi bir məşhur kəlam var: "Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız isə, ümumiyyətlə, Azərbaycan yoxdur". Bu gün həmin fikirdən çıxış edərək inamla deyə bilərik: Türk dünyası özünü Şuşasız təsəvvür etmir.

Əminik ki, TÜRKSOY-un qərarı bütün türk dünyasının birlik və həmrəyliyinin yeni rəməzinə çevrilməklə, türk xalqları arasında əməkdaşlıq perspektivlərinin daha da genişləndirilməsi işinə sanballı töhfələr verəcək.

Əli NƏCƏFXANLI, "Xalq qəzeti"